

Nr. 50.

Brasovu,

s. Noembre

1860.

Gazet'a si Fóiea esse regulatu o
data pe septemana, adeca: Mar-
tia. —

Pretialu loru este pe 1 anu 10 f.,
pe diumetate anu 5 f. austr. inla-
tralul Monarchiei.

GAZETA

TRANSILVANIEI.

Monarchia Austriaca.

Unio trium nationum.

(Urmare din Nrul 49.)

Pentru ca se cunoscem totu desvoltamentulu uniu nii celor trei natiuni politice din Transilvania, incheiate in contra tieranilor locuitori ai acestei patrii, impreuna cu tote urmarile sale cele pline de amar si desastre, ar trebui neaparat se reproducem aici tota istoria iobagiei seu a sclaviei, asia precum ea desvoltata si pastrata aceeasi pene in dilele nostre; ci acesta nu se poate de catu numai in o carte mai mare scrisa inadina pentru scopulu acesta. Noue fie-ne destulu aici a insemnă numai urmatorele.

Tieranii in urmarea resboiului civilu din anii 1437—38 avura o vietia de suferit pene catra anul 1500. Intr'aceea totusi inca regale Mateiu, carele de altmintrea trecea de celu mai dreptu, pentru ca se si poate castigá intre aristocratii mari si mici o partita mai numerosa de care avusesese trubuntia forte mare in contra iniunilor sei, dete frene largi nobililor, pentru ca se tracte pe tierani cam cum voru vrea ei. Urmarea fu: o noua revolutiune de tierani seu plebei escata la s. 1513/4 sub comanda lui Georgie Székely alias Dozsa in partile Ungariei si sugrumata numai dupa cele mai infricosante varsari de sange prin Ioanu Zápolya, carele mai tardi se alese si de rege al Ungariei. Din acelui timpu inainte aristocratii avura intru nimicu a dechiiara pe tierani prin decrete dietale de sclavi formalii ai lor, ca se faca cu ei ori ce voru vrea, precum se poate cunoscere din Tripartitulu lui Verböczi. Partea III. tit. 25—30.

Mesurile tiranice generale luate prin aristocrati Ungariei, carii totu ei au fostu si legislatori, s'au intinsu forte iute asupra Transilvaniei cu atatu mai virtosu, ca Zápolya fusese inai anteu Vaivodu alu acestei tieri, eara aristocratulu Stefanu de Verböczi protonotariulu Ungariei si redactorulu legilor unguresci, seu cum ii disesera contrarii lui, falsificatorulu acelora, fusese prietenu de cruce alu lui Zápolya, tiranului tieranilor.

Aici este locul a face oresicare observatiune, ce dupa a nostra opinione merita cea mai de aproape luare aminte. In susu citata condica de legi a lui Verböczi Part. III. tit. 25 § 1 se distinge respicatu intre iobagi: *Unguri, sasi, germani, boemi, slavoni, carii toti marturisau relegea romano-catolica seu cum se respica Verböczi cu o trufia fanatică „Christianae fidei professores,” apoi se numera iobagi Valachi (romani) si Ruteni, pe lenga acestia Rasciani seu Serbi et Bulgari carii se tienu de biserica resartena, seu cum dice totu Verböczi „Graecorum sequentes errores.” Vedi asia: iobagii pene in secululu alu 16-lea incepusera a se clasificau nu numai dupa nationalitate, ci totuodata si dupa confesiunea loru relegiosa; eara fiindca pe atunci ur'a relegiosa intre biserica resartena si intre cea apusana ajunsese la culmea sa, se poate intielege prea usioru, cumca aristocratii r. catolici era multu mai aplecati a tirani pe iobagii de confesiune diferitor de catu pe cei de o relege cu ei.*

Acum se consideram aceste fapte istorice si legislative din punct-de-vedere curatul romanescu nationalu si relegiosu; se mai adaugem la densele inca si acele fapte earasi istorice, din care aflam, cumca aristocratii, cum si asia numitii cnezii si vaivodi ai romanilor din partea de amiedi si apusu a Transilvaniei *) si din ambele Principatul romanesci in toti seculii si in tote timpurile s'au luptat cu

Pentru tieri straine 7 f. 35 cr. pe 1 sem., si 14 f. 70 cr. pe 1 an. Se prenumera la tote postele c. r., cum si la toti cunoscutii nostri DD. corespondinti. Pentru serie „petit” se ceru 8 cr. val. austr.

totu felulu de arme in contra suprematiei aristocratilor unguri, carii se incercă ne'ncetatu si la tote ocasiunile a'si lati domnia loru pene la Marea negra, — se le luamu dicu tote acestea la unu locu si asia ne vomu putea explicá, in ce modu unio trium nationum din Transilvania din secululu alu 16-lea incóce modificandu'si incetu cu incetisorulu scopulu seu originalu de a conlupta „in contra turcoilor si a tieranilor,” mai pe urma se prefacu intr'o uniune politica si nationala, destinata a nimici cu totulu elementulu romanescu mai virtosu catu se afla in Transilvania si in cetera comitate ale Ugariei, care dela 1530 pene la 1690 s'au tienutu totu de acésta tiéra. — De atunci incóce cuventulu *jobbág* incepú a si mai multu sinonimu cu *oláh*, Walach, rumun, de catu cu „tieranu;” pentru ca de si tieranii unguri si o parte din sasi enca au remasut totu iobagi, totu scavi, totusi ur'a relegiosa si nationala apasá mai virtosu totu numai asupra romanilor. Fostau totusi intre secululu alu 16-lea si alu 17-lea cateva epoci de acelea in care natiunile unite se vedea constrinse a caclui pe romani, a le promite libertati mari, a nobilita pene si sate intregi din ei, a lasa ca pe lenga familile vecchi romanesci se se mai settie si altele nove la ranguri inalte, inca — dela introducerea presto totu a calvinianismului, sub conditiune de a'si parasi releges si a trece la calvinia. Au fostu cu tote acestea si epoci, in care nobilimea romana inca era supuse la cele mai sprige persecutiuni.

Ce vi se pare inca, ca dela unu timpu incóce aceeasi uniune politico-nationala pe lenga apasarea romanilor mai adaoase unu alu doilea scopu nou: de a se opune Domnitorului tierii candu acesta nu ar voi se se pote dupa voia celor trei natiuni. Ci acésta materia asemenea interesanta earasi se cuvine a o tracta separatu.

Destulu atat'a, cumca natiunea romana din Transilvania si din comitatele alaturate mai virtosu dela a. 1600 si mai presus de toate dela domniile celor doi Rákoczi iucóce (1630—1655) au avut a snseri cele mai mari reale din partea natiunilor unite, care la tote ocasiunile mai solene isi innoia juramentulu loru in contra celeia. Deputatii celor trei natiuni se adunau in dietele loru, decretau legi asupra romanilor unele mai tiranice si mai nerusinate de catu altele, precum acésta se poate cunoscere din articulii dietelor dela anii 1579, 1593, 1600, 1626, 1639, 1640, 1646, 1647 s. a. s. a.; eara apoi cu articululu I. din Part. I. titul. 8 si art. I. Part. I. tit. 9 alu condicei aprobatu sub Georgie Rákoczi au ajunsu la culmea nebunesei tiranii rusinatore pentru legislatori si pentru secululu loru; pentru ca cum se pare ca ar mai suna in dilele nostre, candu o mana de omeni insuflati de ura, urgia si resbunare paganescă ti ar decretat unele ca acestea:

„De si natiunea romana in acésta patria nici intre staturi nu s'a numeratu, nici relegea loru nu este dintre cele patru relegate recepte, cu tote acestea, pe catu timpu va fi suferita pentru folosulu tierii, auctoritatile bisericescii ale romanilor se se tienă de urmatorele (Tit. 8 art. I.) *). Si eara:

„De si natiunea romana a fostu suferita pentru binele publicu in acésta patria, totusi nesocotindu densa starea sa cea injosita, au impedecatu pe unii nobili confrati ai nostrii ca se nu le fia ertatu a lucra in serbatorile loru. Deci s'a decretat in contra loru, ca

*) Séu in limb'a originala latino-unguresca: „Noha az oláh náttio az hazában sem a' statusok közzé nem számláltatott, sem a valások nem a recepta religiók közül való, mindazáltal, propter regni emolumendum, miglen patialtatnak, az oláh egyházi rendek ehez tartásak magokat.” —

natiunii magiare se nu dictie si de aci nainte se nu conturbe pe niminea din susu atinsele cause. (Til. 9. art. 1) *).

*) Noha az olah nemzet propter bonum publicum admittalatott ez hazaban, mind azaltal nem veven eszében állapottyanak alatson voltát, nemely nemes atyánkheit impediálták, hogy az ó innereken ne legyen szabad munkálkodni. Végeztetett azért azok ellen, hogy a' magyar náionak ne praesribályanak és ennek utanna senkitis a' sel- lyeb megirt okból meg ne háboritsanak. —

(Va urmá.)

TRANSILVANIA.

Брашов. (Програмъ националь.) **Локвіторії ротъні din ачестъ четате, прекът ші класа таі лятінатъ а локвіторіоръ din ачеотъ ціпятъ афлъндъ de o парте деопре конферіцеле ротънешти dela Сібії, de алта възъндъ ачі не локъ, какъ бърбади чеі маі de фръпте аі паціонії съсешти аднаді din маі твлте ораше ціпъръ тотъ аічі дп Брашовъ кътева конферіцле национале de o таре імпортанцъ; афлъндъ еаръш кътъкъ фръпташи паціонії маріапо-съквіеші воръ конкіста престе падіпъ о конферіцъ форте пътърбъса ла Клажъ, — о'а' сокотітъ къ ар фі о таре грешель дѣкъ пътъні ачеотъ ціпятъ ар рътъніе пепъсъторі ла чеа че декърце дппрецівръ de джпші. Дечі штіндъое къ дп конферіцеле din Сібії о'а' фостъ пропъсъ дозъ проекте de програмъ спре десватере, ротънії Брашовені аѣ чеътъ дела фоштіл denstaції аі синоділі ка съ le дппрътъшескъ ші лоръ не атъндоъ. Ачеста с'а ші дппрътъніатъ ері дп 18/6. Ноемвре.**

Брашовені възъръ кътъкъ ачеле проекте дінтра каре възълъ се пътеште алъ Сібії, саръ алтълъ алъ Оръштіо къ А. Кароліна, de ші копріндъ дп сіне възъ матеріалъ форте респектаверъ ші съпъ стръбътъ de възъ позілъ опірітъ паціональ ші патріотікъ, дар' еле діферезъ дптр'є оіле дптр'єнъ пріпчиніе de тъна дптънъ, адікъ дп пріпчинівъ репресіонъчни полігічъ, пепгръкъ възълъ се дпнде ствілъзъ ка пътъръ егаль de denstaції ші къ вогълъ къріатъ фадъ къ челелалте дозъ паціонії, еаръ алтълъ пъ вреа съ штіе de вогълъ къріатъ, чи дптінде вогълъ престе тóтъ треі паціональ- щілъ ка съ алэгъ la възъ локъ, апоі фіз кътъ ва da порокълъ; престе ачеста тотъ ачле проекте се въдъ а пресіпъне, ка ші кътъ ротъні ар фі сігърі дп пріпчиніе de челе таі твлте допінде але лоръ ші къ ар авеа еі ші цеа требінцъ таі твлтъ пътъні de о реорганизъчне а репресіонъчни, de о леце електоралъ ші de о дпвоіре аснора лішбель діпломатічъ. Din контръ Брашовені ротъні консідеріндъ копрінсълъ преан. діпломе din 20. Октомвре, кътъ ші білегело de тънъ але дппрътълъ прівітъре ла Унгаріа ші апътъ чеътъ съпъторі пентъ Трансильвания, въдъ ашea, къ па- діоніе ротъні еаръш е реархпкатъ, бнде? пе о пътъ de тре- кътъре din a. 1848.

Чи еатъ къ партіта въгърескъ че се афъ din 20. Октомвре дпкобче дп кашлъ требілъ, дпкъ дппрінде тотълъ пъпъ la Іслі 1848 дпапоі. Чи дп апълъ 1848 падіоніе ротъні ка паціоніе дпкъ пъ авеа пімікъ din кътъ допіа къ тотъ дрептълъ ка съ аібъ, чи токта пе атънчи ле череа, се ръга, претіндеа ші — съферіа пептъ ачелеаш. Ротъні дечі крепд ашea, кътъ пе кътъ тіспъ челелалте паціоніе пъ воръ діпніе жарътълъ формалъ ші солепелъ, кътъкъ еле рекъпоскъ діплома егальтate а дрептълъ, а лішбель ші а теріторіялъ ротъніескъ, пе атъта ротъні съ пъ дпчетеze а рътъніе пе лъпгъ тóтъ пътеле de пъпъ- ствіе ші пе лъпгъ тóтъ дрептъе лоръ претеніе din anii 1791, 1834, 1837, 1842 ші 1848, формалъніе ші таі ръ- пікатъ дпнъ дппріндеа. Дечі аічі се формалъ дп ачестъ дп- шелескъ възъ проекте de програмъ паціональ, каре дпкъ се съяне дп ждеката падіонії дптр'є, ка съ о ексамінезе ші съ алэгъ din тражна.

ПРОІЕКТЪ DE ПРОГРАМЪ НАЦІОНАЛЬ.

Надіоніе ротъні din Трансильвания твлтътеше Маісстъдії Сале ч. р. апостоліче, кътъкъ пріп преаналълъ съвътъ автографъ din 20. Октомвре а біневоітъ а санкціюа din пошъ автопоміа тарелії Пріпчіпатъ алъ Трансильваниі.

Маі департе:

Къпоскъндъое din къпірінълъ преаналте діпломе дппръ- тъшти dela 20. Октомвре, кътъкъ стареа політікъ а Трансильваниі о'а' педъсъ ла чеа dinainte de a. 1848, еаръ din автографълъ а- дресатъ міністрълъ конте Рехбергъ афлъндъ, кътъкъ тотъші ачea старе къ окасіоне позілъ дптоітірі ва требі се съфері скітърі ші префачері афлъндъ петръпетръ, паціоніе ротъні дпгріжать de сінеші дпсаші, кътъ ші таре дп крепдца, кътъкъ чеъререа джп- сеі ва афла въпъ пріпміре ла преаналълъ тропъ:

1. Реноеште жарътълъ съвътъ паціональ denve дп фада чеърълъ ші а оменімій ла 3/15. Маі 1848.

2. Надіоніе ротъні прокіамъ din пошъ лібертатеа ші инде-pendindza са паціональ, адікъ ротъні сквітъ жгълъ констітюці-

пілоръ веі din Трансильвания, каре шербісеръ спре пітічіреа па- діональції ші а лібертъції погорблъ, пріп згтаре

3. Надіоніе ротъні пъ пріпеште пентръ сіне аша піті- тате констітюції апраб.те ші котпілате ші къ атътъ таі пътъ дп Тріпартітълъ ла Вербіоді ші піче статутате сасілоръ; еаръ

4. Фіндкъ о цеіръ ші о паціоніе пъ пітіе фі пічі пе вътъ моментъ фръпъ леїп посітіве, паціоніе ротъні рекъпоще прові- сорів пъпъ ла о ревісіоне констітюціональ, kondіка чівілъ ші kondіка пепалъ агетріакъ, къ ачелъ адаоє дпсъ, ка пе лъпгъ ачелъ съ се дптр'євръ дпніатъ прочедера пъблікъ ші вербалъ, кътъ ші трібівале de жграці (Jury).

5. Надіоніе ротъні чеа гарантія лібертъції персонале.

6. Лібертате de тінаръ фръпъ каузіоне, чі тър'їпітъ пітіа пріп леїса пепалъ.

7. Дрептъ de дпсоцірі сеі дістъ цепералъ констітюантъ, котаєсъ

din діпніації твіттороръ треі паціональцілоръ, адікъ din аі ротъ- пілоръ, въгаро сеїлоръ ші сасілоръ.

9. Діпніації дістъ се воръ алеа де кътъ фіекаре паціоніе дп пътереа въні леїп електорале, але кърел тетеліїле воръ фі: віеацъ пепътатъ, етатеа маіоренъ, пропріетате de патръ фълчі пътълъ, орі дп алъ авеа пітішкътбре дп вадбре de 400 ф. в. а. дп конспілътъ ші таі тарі de 4 мілі съфлете локві- торі, сеі de 200 ф. в. а. дп котпілітъ ші таі тічі de 4 мілі съ- флете, сеі чепсълъ de контрівгівіе пъпъ la 5 ф. в. а.

Атплоіації пъблічі, адвокациі, професорі, докторі de орікаре факультате, артіштії ші дпвъшътіоръ шкілелоръ комівале се воръ въквръ de дрептълъ алеаціері фръпъ а лі се чеа врвнъ чепсъ сеі алъ пропріетате а афаръ de штіпніцеле лоръ.

Алесъ пітіе фі оріче indibid пътъпітіпі, фіп въл респектівіе паціонії, карело се въквръ de дпкредепеа пъблікъ ші аре статеа de anі треїзені.

Дела фіекаре 20 мілі съфлете се въ алеа кътъ възъ діп- татъ дісталъ.

Сре ачестъ скопъ алегъторії оріціпарі воръ тріміте din фі- каре коміпъ ші тікъ de 1000 съфлете кътъ възъ, еаръ дія- коміпеле ші пътероісе тотъ дел: 500 съфлете кътъ възъ діп- татъ алегъторії ла респектівіа претвръ, гнде ачештіа воръ алеа пе діпніації дісталъ.

Ачестъ леїе електоралъ ва фі провісорі, адікъ пътъні пеп- търъ алеаціеріа ла dieta констітюантъ; къче апоі констітюанта е дестініатъ а елавора о леїе електоралъ дефинітівъ пептъръ катера леїсізатівъ.

10. Дппръдълъ de актъ а Трансильваниі се въ пътра пъ- тай пънъ ла deckidepea дісталъ.

11. Тотъ діта ва фі дпсърчіпітъ а декрета о дппръдълъ къ прівіре ла дплеспірі адіністрації ші къ чеа таі пътіпчъсъ респектаре а діферіцелоръ паціонале.

12. Надіоніе ротъні пътъпітъ de ачелъ таре адевъръ, кътъкъ пътъні о адіністръцівіе ші леїсізатівіе кътъ се віо таі паціональ пітіе фі пептъръ дпсъса ферічітбре, воіеште ші фретінде дпнъ есемпілъ пъріпцілоръ сеі, ка дп тóтъ ячеіс діпніації (п- фетръ, префектвръ), пе гнде локвіторії гнпт тоші сеі таі тоші ро- тъні, офіціалі сеі дерегъторії дпкъ съ се алеа ші дпніації съ- пътъні ротъні, еаръ дп діпніаціїле аместекатъ съ се обсерве про- порціоне дрептъ дп тóтъ прівінца, гнать дпнъ пътърълъ съфл- телоръ фіекреіа din челе треі паціональції, ротъна, въгъреска ші съсеска. О минорітате дпсъ таі жосъ de дозъзечі перчентъ а пътърълъ съфлелоръ дп коміпеле ші діпніаціїле аместокате пъ въ авеа дрептълъ de a претінде дпніаціїа do атплоіації па- ціоналі, чі персóнеле каре ар воі а дпвъръка поствръ дп асем- пеа коміпне сеі діпніації, авъндъ de атпінпреа калітъділъ чеътре, воръ трече дп пътърълъ атплоіацілоръ паціональції таі пъ- териасе.

13. Лішбель парламентаре сеі de леїсізатівіе воръ фі дп Трансильвания de актъ дпніації дісталъ: ротъна ші въгъреска, еаръ літва церташъ ва фі рекъпоскътъ пътъні дп тіпічіпіїе съсески ші таі пътъні.

14. Гнбернълъ провіпчіалъ дпкъ ва фі даторъ а пътра дісталъ літви дікастеріале: ротъна ші въгъреска.

15. Дп коміпне, претвръ ші префектвръ ва предомні ачес- літви сеі ачеле літви, пе каре ле воръ адопта репресентанції лагалі аі ачелораш de въпъ воіа лоръ.

16. Надіоніе воіеште інатовілітатеа офіціаліоръ дп ра- търа ждекътіръеска, афаръ пътъні de касврі че се зікъ дісчіп- паре ші кріпінде ші de о пекапачітате тоталъ.

17. Дерегъторії політікі съ ве алеа ші кътъ чівчі апі, се фів реалеївері фіекаре дпнъ пъртърълъ лоръ.

18. Дерегъторії къ пътърълъ патріотічъ ші фолосітіре паці- нії съ фів асеквраш de пенсіоне ла тімпъ de вътъръпіде ші пе- пітіпні.

19. Офіційле аша пътите кардинале din Трансільванія съ се дипардъ дкъпъ националітъці, атътъ ла гъвернъ, ла капчеларіа кврдії, ла тесавраріатъ, кътъ ші ла дипалта кврте апелатівъ.

20. Ромънії дп сепаталъ імперіалъ се фіъ реаресентаці дп пропордівлеа пътерзълъ лордъ.

21. Автономія бісеріческъ а ротъпілордъ de ътбеле конфесіоні каре съ афъ квтрератъ din темелі ші апроне de агонітъ, се нъ таі фіъ дипедекатъ съв пічі впѣ Фелдъ де престестъ дп десволтътътълъ еі.

22. Маіестата Са ч. р. апостолікъ се фіъ разгать а dona din фіскалітъці кътъ впѣ domenъ ла фіевкаре діечесъ ромънъ, спре а'ші пътев траце впѣ венітъ засігврътордъ де опеселе челе таі неапърате але seminariйlorдъ ші шкоделордъ чентрале діечесане. X

23. Трівнападе врбаріале, де кътъ каре попорядъ аспрітъ дп партеа таі шаре а цуреі шіа перфатъ тотъ дипредероа, съ се овіапъ ла чеа таі стржисъ контролъ.

24. Пептвка падівнеа ротънъ съ се пътъ дп старе де а'ші потеа респіка ші таі лъщврітъ воіцделе ші дипцделе сале, чере deckiderea кътъ таі хвръндъ а впії конгресъ падіоналъ ценералъ, ла каре съ тіргъ денгатді тотъ дела кътъ вна тіїе съфете впвлъ.

Пептв локалъ цінері де конгресъ ротънъ де штінцъ съ'ші дескопере воіцда лордъ дп сквртъ пріп жврпазеле падіонале.

25. Пътъ ла deckiderea конгресълъ ші кіардъ пътъ ла дипінцареа діеті констітванте падівнеа таі чео, ка орі впії джна се афъ формъндъ комітъ політікъ, съ формезе жврді комітъ, еаръ пе аїреа реаресентації бісерічешті кътъ о комісіоне копсълтътре аспра требілордъ патріе ші але падівні.

26. Къ прівіре ла пътвтвріде де каре а'ші сквртъ ротънъ локвітірі пе пътвтвріде рецескъ, еі дкъ пътврізъ дрептврі де а претінде рідікареа лордъ дипрізъ дипделесълъ рвгтътнці діетале дела 1842 аштернътъ де чеі доі спіокопі.

Брашовъ, 20. Ноемвр. (Конференце падіонале съсешті.) Ачлеаш се цінвръ дп сентътъпа трекетъ аічі ла Брашовъ. Dn. Каролі Маагер конкітмасе din тогъ съсітіеа впѣ пътврізъ дпсемпътврі де върбаці падіоналъ ші дипделесълъ. Дипчептътра конференцелордъ а фостъ дипрізнате ші ачі къ тарі греятъці. Ап чео din вртъ ресултателе ачелора се потъ редвче ла вртътъ-поле пътврі:

1. Рептірчереа ла стареа dinainte de an. 1848 къ бреш-каре скітврі диптврі дипделесълъ дипломеі диптврітешті din 20. Октобре.

2. Реставрареа гвтврордъ дрептврілордъ твпічіпале къ комітеле ші къ впіврітітреа політіко-падіоналъ дп фрпте; нъмаі де фостврі комітє пе воіа съ азълъ піміні.

3. Статорніка рътъпере пе терепврі дрептврі історікъ дп тотъ декврсълъ позы реорганісъчні, къ адактъ, къ актъ ші але падіоналітъці съпт а се респекта (дпсъ квтъ? пе с'а спвсъ).

4. Съвштернре de пеіїгівні пріп комітъці ші пріп кон-систоріалъ diechesan.

5. Коіпделецерс пе кале прівіть къ челелалте падівні. — Deонре впівнеа къ Болгарія с'а ескатъ тарі діспіт, къчі маіорітатеа симъна а фі аплекатъ де а пріті півінъ пе тіпгъ kondіцівні ввр, пе дпсъ ші фесівнеа съв контопіреа то-таль; алділъ еаръш пе вреа съ азълъ пімікъ де впівне.

Че дпнъ челелалте падіоналітъці
дп съптъ корона Болгаріе, вомъл bedé таі пе ларгъ; актъ амін-тімъ нъміл атъта, къ дпнъ кврінсълъ жврпал. „Közlöny“ арде-лёніл се дпнъ таре ші нъміл de жврътътълъ, че л'а дпсъ пептв впівнеа къ Болгарія ші констітвітіеа dela 1848, — de впії врід а контінва таі дпколо; — чеі din Болгарія асеменеа, л'а дпнъ афаръ аристократіа съв консерватішті, карі ар вреа а реконстітві-тоте — къ дпнъ модіфікъчні — дпнъ констітвітіеа дпнітіе de 1847—48. Челе треі падівні din Ардеалъ се вѣдъ а фі отъ-ріте а пе фаче пічо о конфесівнеа din прерогатівіе antі-ч(?!) дпнъ квтъ о зіче ші впѣ кореспондентъ din Брашовъ дп „Oe. Zeit.“, каре квлесе штірі ші de пе страде. — Дпсъ дпнъ кврінсълъ дипломеі диптврітешті ші алді скрісбріе de тъпъ din 20. Окт. ле въ кътъ а кътъ пептв вітіорі пе крдъ de егали-тате, дпнъ квтъ се потъ твзкітъ ші падівніе ші конфесівніе.

Кроації ші скіавонії вреа съ'ші асекбрзе ексістінга мі пропхшіреа са падіоналъ пътіл пріптр'впѣ фенів де конфедеръчніе къ Болгарія, ба се аде, къ еі пептв сігврареа дп вітіорі ар вреа съ фіъ съптъ къчелъріа de кврте пептв Ареалъ ші пе съптъ чеа а Болгаріе. Дп 26. се вордъ адна 55 de върбаці ла кон-ференца бапаілъ пептв статвріеа тодвзітъ де алецере ла діетъ. Шарла лордъ е падіоналітате ші констітвітіе федераль. — Сърбії претіндо впѣ теріоріе deocevіtъ ші конгресъ падіоналъ, вреа съ аївъ ексістенцъ політіко-падіоналъ ка гарандіе пептв салварса падіоналітъці сале, ші ротънъ din Българія дпкъ пе вордъ а фі

съпрематіаці ші аменінцау дп ексістінга лордъ політікъ падіо-наль. Ап тогъ диптврілареа, впѣ къпітінъ дп фрптеа впї къ-пітапатъ, че се кврінда пе тоші ротънії въпъцені, е пеіспітіаціа дипінцъ а ротъпілордъ де аколо. Ворба е, къ тогъ літъеле 'ші каэтъ гарандіа ексістенцъ ші а пеіспітіаціа съпрематіаціа п'аре терпіні ші тарпіні дп лексіконілъ поібрълордъ. — Ротънії din Болгарія дпші адкъл амінте, къ еі алді фостъ ші де тлате орі диптврілареа къ Ареалъ ші франції лордъ; ші стъндъ впівнії пептв впівне, піче еі пе вордъ ретъніе пе дпнъ тъпа къ франції лордъ пептв а'ші гаранта ексістінга лордъ падіоналъ. Айт-феліз черз комідії (*Foisiranyi*) де пеамвзъ съв гарантаді ші ротънії аронаці съптъ еі.

Се аде дпсъ, къ о'ар спера дела воіа къчелъріалъ бар. de Bai, — ка такардъ комітатврі Красна ші Кібралъ — съ со дипкорорезе къ Болгарія, — ка къ ачеста съ се ольбескъ та-жорітатеа ротънъ din Ареалъ, пеікчедъндъ квтва впівнеа. — Че ві пе штінъ, дпсъ офіціалъ се штіе къ Есч. С. гр. Міко, Франціскъ Кемені ші гр. Телекі фръ кітшаді де къчелъріалъ Болгаріе ла копефтътірі. —

Ареалъ с'а съпвсъ тіністеріалъ статврі, пъпъ къндъ съ ва денгаті къчелъріалъ де кврте пептв влъ.

Съ паре, къ денгатіреа ачестъ дпвълже чева греятъці. Бол-жвр. церманіл рефлектасе, къ актъ с'ар пътіе денгаті де къчелъріалъ впѣ ротънъ, дпсъ еі п'а дпвълже пептв впѣ постъ ка аче-ста! Ноі дпсъ съптъ де конвінціе, къ аветъ ші фрептъ ші върбаці, карі ар пътіе проведі постъл ачела ка оршічине айтврі. Есч. Са. фост. D. къчелъріалъ бар. Нопчіа, де ші вътврълъ, къ ажторіл харпікъ ар шті таі біне реорганіса, ка срче айтъ таг-натъ. Апоі тлатъ актіврі пострѣ върбаці де консіліаріл тіністеріалъ Ваоліе де Попл аре калітъці, праксъ, істедітіе, акті-вітате ші штінцъ делітблел патріе тогте треле аша, дпкътъ пічі впѣ тагнатъ айтврі пе кончоптревъ дп сине атътіа дпсъшіті, че се чеरв пеапъратъ пептв впѣ къчелъріалъ арделені. — Din треі оғі-чії кардинале, де къчелъріалъ де кврте, де гъвернъ ші пресідіалъ статврілордъ, впвлъ чере дрептатеа ші къ ea ротънъ, ка съ фіе съптъ впѣ ротънъ. —

Cronica strâna

Італія ретъне съптъ арте ші дпвъче ви къді Гаєта, каре дп 11. Нbre дипчептъ а се еспітна. — Гарібалді, дпнъ о депешъ din 12. dela Парісъ, се денгаті де үспералъ алді арматеі рецешті, ші с'ін партеа комітетълъ де етіграпді венедіані фі алесъ де прещедінте опорарі. — Рене Вікторъ Емануелъ дптвр дп Наполе дп 7. Нbre къ прітіре енткіастікъ, ші пріті айтврі-татеа де съвверані датъ л'а пріп вотвръ впіверсалъ, таі абоілутъ. — Ші Болгарія ші Марчеле напале а'ші вотвръ пептв апекоівн. — Парламентълъ італіанъ съ ва ші адна пе ла 15. Іапаріз, къчі алецеріде с'а ші пъсъ дп лізкрай. „Magyar Szjto“ дпнъ „Романія“ скріе файні din Неаполе, къ Кошт, Кланка, Плакі с'а диптврілтъ дптвр'впѣ гъвернъ тагіардъ, ші етіграпді съптскріші ла програма лордъ с'а ші овікъ л'а реквноскъндълъ. — Се аде ші ачеса, къ Кошт ар фі трътіе проклате — дп каре'ші ресервъ kondітіа де гъверн. алді Болгаріе; еаръ деспре Тіврі съ скріе, къ фаче плане къ Гарібалді дп Капрера. —

— Дп 12. Нbre а'ші атакатъ пеаполітіи ла Гаєта лініеле піемонте, дпсъ фръ ребътврі ші 1500 din еі къзъръ пріпші, еаръ-піемонтеїї таі оквпаръ пісъчні таі апроне de фортъ. — Реакцівне дпкъ атаке пріп провінде, дпсъ фръ реовітате серіосе. —

М. БРІТАНІЕ. London 8, 9. Нbre. Дп банкетълъ Lordъ Мілбралъ дпнъ Dn. de Персіні солалъ Франца о кважітате дп каре зіче: „Гъвернъ Европе а'ші добедітъ о таре дпцелепчніе пріп сакрічіе архе пептв съпітіеа пічей цеперале. Пептв че тетеріле ачеста, пе'предероа ачеста? Франца ші Англія алді інтересе комітне. Еле вордъ аве асеменеа фолісе din паче, вордъ съфери асеменеа дауне din ресбоів. Апператълъ вреа а консоліда пачеа къ Англія.

Л. Ion Racelă zice: Парламентълъ ва съсініе тогтвріеа пріпчіпіалъ лібертъції, Англія ва съсініе сімпатіа пептв попбръліе апъсате. Проспектеле de паче пічі одатъ п'а фостъ таі фаворътбре декътъ дп тогтвріеа де фадъ. Л. Патерстон ворбі тогтвріеа сепсълъ ачестъ de съсі.

Аппертъеа Еспеніа din Франца таре інкогніто ла Скоціа (Schottland) ла шошиа дчесеі de Амілон. —

ФРАНЦІА. Гвардія Аппертъескъ, къпдъ вені Апператълъ дп фроптъ ка съ і факъ ревів, дп с'ітвръ ка: „Съ тръїбескъ Італіа!“ Ачестъ съпітіеа съ еспікъ актъ, къ французіл с'а фаміліаріатъ тлатъ ка ідеяа ротаністълъ, ші къ сіппатіа лордъ пептв італіені есте впѣ гаїв алді оїшітіптелордъ лордъ конаціо-нале. —

Петра България, 10. Октомври 1860.
ПОСЕЧЧИНЕА ПОЛТИКЪ А НАЦИОНЕЙ РОМЪНЕ ДЛН АРДЕАЛЪ,
ФАЦЪ КЪ ВОТВАДЪ ТАЖОРИТАСІ ДЛН СЕНАТАВАДЪ ИМПЕРИАЛЕ.

Есте штівтъ, къмъкъ вотвадъ саѣ планъдъ деонре поза органикаре а диптеръци, датъ din партса тажоритате комітетълъ чедоръ 21 дн сесіонна din 27. Септемвръ, а къпътатъ тажоритате сената вадълъ империале. Есте штівтъ, къмъкъ ачелъ вотв, поз о споне лътврітъ ші пе фацъ, къмъва съ фіе органикаре політикъ, а фіекъреи цері де коропъ, ші къндъ ва вені лъкврілъ ла франчера паже, че пасеччне ва оѣ капете, ші че дрентърі політиче ва съ denpindъ фіекаре падіоне din църіле de коропъ, чи съ упіе пътai пе deacspра асеi, о споне пътai престе totъ, къмъкъ поза органикаре, съ аїбъ de темеiкъ: автономія фіекъреи цері de коропъ, адекъ: църіле съ фіе пасажарната хна dela алта, ші съ атжрне сингрълъ пътai dela диптеръци, ка върдъ диптереци бе зпіи тропъ; атжрпареа лордъ dela диптеръци съ фіе пътai атъта, кътъ съ черо, ка съ се погъ фънтъ впіреа сеѣ впішеа орі зпітатеа монархіе.

Фіекаре цері de коропъ съ аїбъ констітуціоне, ка погтере де а пъне леци дн тобе лъкврілъ сае din лътврі, ші а се адміністра орі ківерніци пе cine, de cine, пріп інстітуціоні твпічі-паle; фіекаре националітате съші афле а са десволтаре фіреськъ ші пропъшіре дн лътврілъ тарціпілоръ църі de коропъ, еар' поз din афаръ de сле.

Organicarae църілоръ съ се леце, ші дипкътърътъзезе de ачеа органикаре, дрентърі, datinъ ші констітуціоні, каре аѣ къстатъ дн фіекаре цері, дпніте къ 12 ам, адекъ съ се реотаторескъ дрентълъ історікъ, съ се реінвізе ачеа старе а дрентълъ de статъ, каре a dominіtъ dinainte de 1848, дпсъ астфелъ кътъ съ поз се репнъ дн відъцъ, форма тбртъ, сеѣ фъръ погтере de відъцъ, ка алте къвінте съ поз се реінвізе ачеа дрентърі ші datinъ, каре пе лъпъ стрътътъріле че саѣ фъквтъ dela 1847 дпкобче; поз шаї аѣ локъ ші тречере, чи din контъ ачеле елементе політиче ші сочіале, каре de атвпічі дпкобче саѣ дпнълъ la старе de дрентъ ші валоре, съ фіе пе denpliнъ респектате, адекъ: диморезъ къ позілішеа съ аїбъ ші четъдіні ші църаніл дрентълъ че лі съ каде диптере тобе.

Диптеръци сеѣ монархіа, каре зпіште дн cine пе тоате църіле de коропъ, дпкъ съ аїбъ а са фъптъре, асігвраре ші репресентаре фъръ скъзъшкітъ, дпсъ къмъ ші дпнъ че форма ші леци аре съ со факъ ачеста, ачелъ вотв поз о споне, чи о ласъ дн погтереа дпнълълъ тропъ съ о факъ ші позъ дн лъквраре.

Дпнъ а шеа погтереа individualitate, челе zice позъ ачи, есъ din диптерброле къвінте але вотвадъ тажоритате, прелесъ ші десбътътъ дн шедінга сената вадълъ империале din 27. Септемвръ 1860. „Консолідареа (диптеріреа, дпнълъріреа) ші фолосітъреа десволтаре а монархіе, че:“ зіче ачелъ вотв:

Рекюштереа individualitatet історіко - політиче а фіекъреи цері de коропъ, диптере тарціпеле къреи съші афле фіекаре националітате, а са фіреськъ десволтаре ші пропъшіре; рекюштереа ачеста съ атжрне dela черінца ші десвінца зпітатеа монархіе.

Пріп зртare — — десвіндъсъ тобе църіле, дн пріпчіпъ, де егала — — съ се рекюпосъ ші диптереізъ автономія фіекъреи, дн прівінда adminіstrre (ківерніци) сае din лътврі, ші погнереи de леци, дар totъодатъ съ се статоріческъ фътъріреа, асігврареа ші репресентареа легътълъ, сеѣ впіреи лордъ диптер'пнъ статъ с'аѣ диптер'о монархіе.

Ачестъ регларе а диптеръци пътai аша съ погте дпкега, дёка съ вордъ реінвіа ші статорі інстітуціоні твпічі-паle, ка къдътъ de a съ da ківерніци indenendintъ.

Пріп тобе дпсъ ачесте пътai атвпічі съ погте ажъпце скопълъ, къндъ съ вордъ лага ші ліпі кътъ оѣ погте маї тълъ, де ачеле інстітуціоні ші старе de дрентъ, каре оѣ къстатъ дн тимпълъ de маї пайтъ, дипкътъ съ вордъ погте ачеле дипкъла ші зпіи ка къчереріле ачелордъ фапторі, каре аѣ ісвтітъ дн полігикъ ші сочіате, ші дипкътъ вордъ тълътъ копвіпцеріле ші пъреріле деспре дрентъ але фіекъреи цері de коропъ.

Ка съ пе копвіпцемъ, къмъкъ челе zice, аѣ дипт'адевъръ дипделесълъ, каре лі саѣ датъ да дипт'адевъръ ачесті артіколъ, аветъ а пе фаче къпосъкъ къ ачеле къвінца, каре саѣ дипт'адевъръ атътъ пріп референці комітетълъ погтере вотвадъ тажоритате, кътъ ші пріп чеідалъ тълъларі аї сената вадъ, каре аѣ лътврітъ, апъратъ ші аѣ вотізатъ погтере елъ.

(Ва зртare.)

Pedakіorъ ресопензісіръ
ІАКОВЪ МОРЕШІАНЪ.

Съмътъ еасъ атъ №100.

БДЛЕТИНЪЛЪ ОФІЧІАЛЪ.

Nro. 2210. / 1842 ex 1860.

Publicare.

Дн 26. Ноемвръ 1860 се за зпіе ла гъвернълъ ч. р. din Сібіівъ зпід десбътъшкітъ de офертъ дн скрісъ погтере провісіоні къ тълкъръ ші къ пъне погтере фъквтърі de реле, апоi а пъне погтере вегіторіа ч. р. інстітутъ de педепсъ din Герла (Самошіваръ), погтере тітилъ dela 1. Іанварівъ пънъ ла фінітълъ лі Де-чесівръ 1861.

Оферте de соївлъ ачеста аѣ съ фіе обсіцілате віне ші пе къпертъ din афаръ съ къпріндъ адреса: „Офертъ погтере погтере арестапцілоръ din касе de педепсъ dela Герла,“ адресате кътъ гъвернълъ ч. р. din Сібіівъ.

Еле се потвъ трътіе сеѣ пріп постъ deadrentълъ ла гъвернълъ ч. р., сеѣ се потвъ аштере аїчъ дн персопъ ла дипекілъпна офічіелоръ ажътътъбре а гъвернълъ. Ші зпіа ші алта аре съ се факъ пънъ ла 26. Ноемвръ 1860 ла 12 оре дн амеазъ, фіндъкъ атвпічі оферте, каре вордъ фі сосітъ, се вордъ deokide комісіонілъште ші челе че вордъ soci mal tърziъ, поз се вордъ mal ла дн бъгаре de сеѡшъ.

Офертълъ аре съ фіе скрісъ къ чіфре ші къ літере кіаръ, ші погтере тълкъръ ші погтере пъне съ фіе позъ сопъратъ, къчъ дпнъ дипрецилъръ, атбеле се потвъ да ші сеօъратъ. Афълпнъсъ о контръзічере диптере офертълъ къ чіфре ші диптере челъ скрісъ къ літере, същеле скрісъ къ літере аѣ валоре.

Дрентъ вадіш погтере тълкъръ аѣ съ се акідъ зпіа тілъ do фіоріні в. а. ші погтере пъне тобе атъта, сеѣ дн вані гата, сеѣ дн вілете de статъ дпнъ кърсъ, аѣ дн іпотекъ асекрътъ, сеѣ съ погте adъзга ші пътai о квітанці deонре зпіа съшъ de вадіш ка ачеса, денпсъ ла вр'пнъ офічілъ бре каре ч. р. de dape.

Оферінцілъ днші вордъ аръта кіаръ пътено ші къпътеле пе лъпъ локвінда лордъ, ші чеia че поз съпътъ къпосъкъ погте din зпід десбътъшкітъ mal dinainte, сеѣ дн алтъ modъ дн персопъ аїчъ, аѣ съ се лецитімэзъ къ зпід атестатъ офічіале, deонре дипрецилърълъ авреи лордъ, деспре съдигіа австріакъ de статъ ші деспре топралітате, mal nainte de тобе дн офертъ требъе съ се дипсемпте апріётъ, къмъкъ лордъ ле съпътъ віне къпосъкъ kondіciонілъ de лі-ферътъшкітъ, каре аїчъ се потвъ веде ла дипекілъпна офічіелоръ ажътъбре ч. р. а гъвернълъ, еар' дн Герла ла adminістръчкна ч. р. а касе de педепсъ, дн тобе зіва, ші къ еї се съпътъ ачелора некондіционатъ.

Сібіівъ, дн 11. Ноемвръ 1860.

Дела ч. р. гъвернътъшкітъ погтере Ардеалъ.

ЛІНІІНЦАРЕ.

Съ фаче de штіре, къ рецрессапціа (евітропія) с. ф. бисерії чеi тарі ортодокое, къ храмъвъ съпът. Іерархъ Ніколае din Брашовъ, воеште а да дн арпендъ къ лічітатіе (ла mezatъ) тошиа бисерії, Какалекі векі i Peda Барбаклъ, афълтъбре дн Цера ром. дн ждедълъ Бълъвълъ, ші хотъреште, ка ачестъ лічітатіе съ се факъ ла каселе бисерії сае din Брашовъ дн Dимінека чеа mal din тълъ дпнъ працікълъ с. с. архангрелі Mixailъ ші Гаврілъ, адікъ дн 13/25. Нре 1860 днainte de amézi.

Погтере ачеса доріторій de а ла дн арпендъ пуміта тошиа, дипзестраці къ коздіопеле къвінчбесе, вордъ віневоi а остеi пе зіоa съсъ дипсемпть ла локвілъ хотържтъ дн Брашовъ, зnde днainte de лічітатіе върдъ авеа прілекъ къ тобе диплеспіре de а четі kondіciонілъ арпендърій.

Брашовъ дн 19. Септ. 1860.

3—3

Репресапціа бисерії.

Кърсвіле ла върсъ дн 20. Ноемвръ к. п. стаѣ ашea:

	Вал. асст. фр. кр.
Галвіні дн срътешті	6 43
Алгевзръ	116 —
Акційле вапкълі	755 —
„ кредитълъ	172 30
Ліпримтълъ падіоналъ	77 10
Овлігацийе металіче екі de 5 %	66 25
Десъчинареа, овлігацийе Ardealslъ	— —
Корона	— —

Ediçionea: къ тіаревъ ла
JOANNE GOETT.